N^ER 2

KURYER LITEWSKI

w Wilnie w Poniedziałek dnia 5 Stycznia v. s. 1825 roku.

Wiadomości Krajowe.

Ostatnia data z *St. Petersburga*, Gazety Senackiey, jest dnia 27 grudnia r. z.

z Bożey Łaski
MY ALEXANDER PIERWSZY,
Cesarz i Samowładca Wszech Rossyy
i t. d., i t. d., i t. d.,

Pragnąc dla Naszych wiernych poddanych uczynić wszelkie, jakie tylko można, ułatwienie w dostawaniu rzeczy tak istotnie potrzebnych, jak jest sól;

I wysłuchawszy Opinii Rady Państwa Rozkazujemy: 1) zmnieyszyć cenę soli wewnętrzney w porównaniu do roku teraźnieyszego, z magazynow hurtowych i mieyscowego dostarczenia od 5ciu do 4ostu kopiejek na pudzie, uważając na położenie źródeł i guberniy, które w sól z nich się opatrują, i podług mnieyszey lub większey dogodności transportu, stosownie do wydającego się pospołu z tym, z osobnym Naszym rozkazem o cenach przedażnych soli na rok 1825, wyrachowania: mający zaś wyniknąć stąd ubytek, przyjąć na rachunek skarbu. 2) Dla ulgi Gubernijom nad morzem Baltyckim i mieyscom, które im są przyległe, zmnieyszyć poszlinę tamożenną od wszystkiey soli zagraniczney, przywożoney do portow guberni: Estońskiey, Inflantskiey i Kurlandzkiey i do miasta Narwy, dziesięcią kopieykami srebrem od każdego puda; w portach zaś St. Petersburskim, gubernii Archangielskiey i w Tamożniach na całey linii lądowey, zostawić teraźnieyszą poszlinę w swey mocy; jako te mieysca mają więcey dogodności używać na swe potrzeby sól wewnętrzną.

Zmnieyszając tym sposobem dochodu od soli około trzech milionow rubli, Mamy Nadzieję, że wierni poddani Nasi uyrzą w tém nowy Monarszey Naszey o nich pieczy. Dan w Sankt-Petersburgu dnia 26 listopada roku od Narodzenia Chrystusa Pana 1824, a Panowania Naszego, dwódziestego czwartego.

Na autentyku podpisano własną Jego Cesarskiey Mości *ręką tak*: Alexander.

Przez Naywyższy Ukaz do Rządzącego Senatu, pod dniem 24 listopada 1824 roku, mianowani Prezydentami Sądu Głównego Gubernii Wileńskiey: Departamentu 1go Jan *Marcinkiewicz-Żaba*; 2go Departamentu Symon *Zawisza*.

Ukazy Rządzącego Senatu, nowo-ogłoszone, są:

1) Dnia 29 listopada 1824 roku, z 1go Departamentu, o prawidłach zdawania rachunku, z pieniędzy wydawanych na przeprowadzenie rekrutów.

2) Dnia 8 grudnia 1824 roku, z 1go Departamentu, o przypuszczeniu Obywateli Guberniy Białoruskich do pożyczek pieniędzy z Banku, na zasnowie ogólney.

3) Dnia 9 grudnia 1824 roku, z 1go Departamentu, o pobieraniu poszlin przy wprowadzeniu z Cesarstwa do Królestwa Polskiego, i z niego do Cesarstwa, lukrecyi smażoney w cukrze, również i innych płodow, wyprowadzanych z Cesarstwa do Królestwa.

4) Dnia 9 grudnia 1824 roku z 1go Departamentu, o przyymowaniu i opatrywaniu Oficerów woyskowych w szpitalach mieskich i łazaretach półkowych.

5) Dnia 10 grudnia 1824 roku z Igo Departamentu, o przesyłaniu do Banku Pożyczkowego świadectw dodatkowych na majątki przeterminowane.

6) Dnia 10 grudnia 1824, z Igo Departamentu, o porządku następstwa po osobach, którym nadane są dzierżawy skarbowe starostw i majątkow arendownych i o dalszych rzeczach.

7) Dnia 11 grudnia 1824 roku, z Igo Departamentu, o przeniesieniu z Georgiewska do Stawropola mieysc Urzędowych Obwodowych.

Mowa Pana Ministra Oświecenia Narodowego, miana na posiedzeniu Rządu Głownego Szkół, d. 11 grudnia 1824, po przeczytaniu Naywyższego Ukazu, na jego imie, z dnia 17 listopada tegoż roku (*)

Mościwi Panowie! Słuchaliśmy Naywyższego Jego Cesarskiey Mości Ukazu, przepisującego nam powinność naszę. Widzimy z niego, i możemy, wchodząc we wszystkie, należące do tego okoliczności, jeszcze dokładniey widzieć i dowiedzieć się, że wbrew wydanym niegdyś przez Katarzynę Wielką i Błogosławionego Alexandra, Naywyższym Ukazom, niektóre xięgi, zawierające w sobie niezgodne z wyznaniem naszém tłumaczenia o wierze, bez należytego rozpatrzenia, były drukowane i na świat wydawane, gdy obok tego, napisane w celu obalenia tych fałszywych tłumaczeń, ścisłym podlegały zakazom. Nadużycie to, ciągnące za sobą bardzo szkodliwe skutki, po jego odkryciu, pobudziło Cesarza Jegomości do położenia końca takim dążeniom, przez które, podług wyrazów Ukazu, *pomyślność narodowa wiele ztąd szkody ponieść może.* Niech mi wolno będzie rozszerzyć się nieco w tém mieyscu nad mocą i znaczeniem tych wyrazow. W rzeczy samey, nic tak nie jest szkodliwém, jak pisma moralności przeciwne, chytremi, namiętnościom ludzkim dogadzającemi rozprawianiami, łowiące w sidła swe niewinność. Dobrze jeden z uczonych francuzów, w czasie panującego u nich bezrządu i szerzenia się maxym rewolucyynych, do swych spółziomków powiedział: „lepiey jest wszystkim pozwolić przedawać truciznę, aniżeli pisać i drukować zarazliwe xięgi.“ Nic zaś nie jest tak niebezpiecznem i szkodliwem, jak xiążki, które pod postacią, pełney tajemnic i wysokiey o wierze Chrześcijańskiey nauki, burzą jey rzeczywistość, i uczą prawdziwey irreligii; niszcząc wszelką moralność, wiodą zwolenników i uczniów swoich do nieuchronney w tém i przyszłem życiu zguby: bo sami tylko bezrozumni myślą, że mogą obalić wiarę. Wiara pochodzi od Boga, i tak jest utwierdzona, jako słońce w pośrodku świata. Cóż zrobili, co powstawali na wiarę, fałszywi nauczyciele, i wszyscy, których oni uwiedli, ich naśladowcy? Znikli z powierzchni ziemi, poginęli w przepaściach zaburzeń narodowych, wproch się obrócili, bez pokuty i pogrzebu: a wiara trwa i trwać

(*) Ukaz ten wydrukowany w N. 154 Kuryera Litewskiego r 1824.

będzie, wyciągając ręce swe ku Niebu, i modląc się do Chrystusa Zbawiciela, ażeby wylał na nich kielich przebaczenia. Potrzebaż za przykład przywodzić, jak niewzruszone jest i szczęśliwe Państwo, złączone przymierzem prawowierney religii? Zwróćmy oczy na oyczyznę naszę. Kto w pamiętnym wieku tego dwónastym roku, przeciw obróconym na nas sił Europy całey, umocnił naród nasz jednodusznem męztwem? Wiara. Kto podnosił głos modlitwy swojey o zbawienie Cesarza i udarowanie go zwycięztwem nad nieprzyjaciołmi? Wiara. Kto w czasie długotrwającey nieobecności Jego z woyskami, w tak rozległem kraju naszem, porządek i pokoy zachował? Wiara. Kto po wygnaniu niszczącego nieprzyjaciela ze spaloney Moskwy, zapaliwszy nanowo kadzidło wonności, głośno zawołał: *powstanie Bóg i rozproszeni zostaną nieprzyjaciele jego?* Tryumfująca wiara. Lecz któż wyliczy te dobra, nie mówię zgoła ospodziewanych po śmierci, ale nawet i tu, w życiu na tém padole ziemskim, przez wiarę nam dawane? Powstawać więc przeciwko niey, przeciw tak zbawiennemu dla nas darowi, zesłanemu dla nas z miłosierdzia Naywyższego, burzyć czystą naukę Chrystusa nierozważnemi rozumowaniami ludzkiemi, nie tylko pychą bezrozumną, ale też przedsięwzięciem zbrodniczem. Toto zgubne zło Cesarz Jegomość wskazując, w przytoczonych wyżey wyrazach swoich: *Pomyślność narodowa wiele ztąd szkody ponieść może, Naywyżey* przydaje: *a tém samém obowiązani jesteście przed Bogiem i przed Nami, dołożyć czuynego nad tem dozoru, niszcząc i odkrywając wszelkie, rozrzucone po xiążkach albo inaczey w pajane nauki fałszywe, i nie dopuszczając im pod żadną postacią istnieć i nanowo się zjawiać.* Otoż, Mościwi Panowie, na mnie i na was, spółpracowników moich, włożona święta powinność! Święta, równie dla woli Naypotężnieyszego Monarchy, jak i dla głosu własnego naszego sumnienia: bo i Bóg, i Monarcha, i Oyczyzna, wymagają, ażeby zasiewane były nasiona Ewanjeliczney nauki, a nie plewy fałszywych rozumowań, psujących serce i obyczaje. A zatym mam nadzieję i jestem przekonany, że każdy z WPP. poczyta sobie za powinność, czytając xiążki, albo rozpatrując sposób wykładanych nauk, zwrócić uwagę na to: azali nie są gdzie umieszczone jakie rozprawiania, lub myśli, albo wyrażenia, przeciwne Wierze, Rządowi i dobrym obyczajom. Jeżeli zaś w jakiémkolwiek dziele, takie mieysca dostrzeżone będą, tedy każdy, z powołania i należenia swego do Ministeryum Oświecenia Narodowego, i przez miłość dobra Oyczyzny, obowiązany jest je wypisać, albo zaznaczyć w xiążce, podać Rządowi Głównemu Szkół, który przedsięweźmie swe środki, do przecięcia i pohamowania tego zuchwalstwa złośliwie rozumujących: bez tego bowiem, dopuszczając działać zgorszeniu, próżno będziemy na sobie nosić imię oświecicieli narodowych, nie dopełnimy woli Monarszey, nie zachowamy dobra Oyczyzny, i będziemy musieli odpowiedzieć przed Bogiem i Monarchą.

Austrya.

Wiedeń dnia 28 grudnia.

(z *Gazety Warszawskiey*).

N. Cesarz Jmć zatwierdził towarzystwo ogniowe i upoważnił Rząd Austryi niższey do wydania stosowney odezwy do zwierzchności mieyscowych. Wspomnione towarzystwo, zrzekające się wszystkich zysków pieniężnych, i złożone z członków w Arcy-Xięztwie Austryi, poniżey *Ems*, liczyło do końca listopada r. b. 31 841 właścicieli domów, którzy się do niego zapisali, końcem wzajemnego zabezpieczenia 57 956 domów i zabudowań, wartości 17 milionów 362 675 złotych ryńskich pieniędzmi konwencyynemi.

Niemcy.

Od brzegow Menu d. 28 grudnia.

(z *Gazety Warszawskiey*).

Izba handlowa we *Frankforcie* nad *Menem*, mając sobie od wyższey władzy przedstawiony do opinii projekt utworzenia banku mieyscowego, oświadczyła jednomyślnie, iż zamysł ten nie odpowiada prawdziwym interessom stanu kupieckiego w mieście *Frankforcie*. Zdaje się więc, iż wspomniony projekt nie otrzyma zatwierdzenia od Senatu, i na przyszłość wniesionym nie będzie.

Słychać, iż stanom Wielkiego Xięztwa Badeńskiego podane zostanie nader ważne przełożenie, to jest, układ z dawnieyszą szlachtą Rzeszy, która odstępuie rządowi juryzdykcyi patrymonialney służącey jey podług Aktu Związku Niemieckiego.

Deputacya miasta *Manheimu* ofiarowała d. 26 b. m. jenerałowi porucznikowi baronowi *Stockhorn* i dyrektorowi powiatowemu *Fröhlich* dwa pięknie ozdobione puhary z napisem: *Wdzięczne miasto Manheim, w czasie powodzi d. 30 października 1824 roku;* a to na pamiątkę ratunku, jaki ci szanowni mężowie dawali nieszczęśliwym podczas tey okropney klęski.

Sasi, znaydujący się we *Frankforcie* nad *Menem* obchodzili d. 22 b. m. rocznicę urodzin Króla swego, *Fryderyka Augusta*, Nestora Monarchów Europeyskich, który teraz zaczął 75 rok życia swego.

Towarzystwo centralne dobroczynności w *Düsseldorf* otrzymało składki do d. 22 b. m. 8 073 talarów, na wsparcia nieszczęśliwych, którzy przez powódź majątek utracili. Zbierane na ten cel składki w kraju badeńskim wynoszą już 58 364 łotych niemieckich.

Zdaje się, iż układy ze Stolicą Apostolską i rządem niderlandzkim względem konkordatu nie wzięły pomyślnego skutku.

Gazeta, wychodząca w *Szafuzie*, donosi, iż wszyscy oficerowie 2go półku szwaycarskiego, podali jenerałowi dowodzącemu w *Bajonnie* oświadczenie, iż nie życzą sobie weyść do służby hiszpańskiey.

Miasta hannowerskie doznają częstych pożarów. Niedawno spaliło się miasteczko *Salzheimendorf*, gdzie przeszło 100 domów zgorzało.

Prussy.

Berlin d. 4 stycznia.

(z *Gazety Warszawskiey*.)

Pan *Nagler*, jeneralny pocztmistrz oraz Nadzwyczayny Poseł i Pełnomocny Minister przy seymie Związku Niemieckiego, udał się ztąd niedawno do *Wiednia*.

Cesarsko-Austryacki goniec gabinetowy *Leiden*, wyjechał z tuteyszey stolicy do *Wiednia*.

Królewiec d. 26 grudnia.

(z *teyże gazety*.)

Rozpoczęty d. 14 listopada seym stanów prowincyi naszey ukończył się d. 22 b. m.

List prywatny z *Memla* donosi, iż tam w nocy z d. 20 na 21 b. m. był mocny wicher północno zachodni, przez co woda w porcie podniosła się do takiey wysokości, jak była w roku 1802. Zalała bulwark przy moście aż do komory składowey, tudzież przyległe ulice. Nowy rynek był podobny do jeziora; pływano po nim czółnami. Z powodu wciskającey się wody musiano wyprowadzić więzniow do domu główney straży. Szychty drzewa rozwaliły się, i gdyby woda jeszcze na kilka cali wezbrała, zalałaby komorę składową i ogromną zrządziłaby szkodę. Dotąd słychać, iż tylko pewna ilość cukru i zboże w jednym spichrzu przemokło. Między godziną 9tą i 10tą zrana zaczęła woda opadać, a wieczorem o godzinie 5tey wróciła do brzegów. Częste i mocne burze popsuły drogę nad brzegiem i uczyniły ją niebezpieczną. Kupiec *Müller* z *Hamburga*, jadący pocztą do *Memla*, utonął między *Nidden* i *Schwarzort* z pojazdem i 4ma końmi. Znaleziono potém pojazd, konie, nieco sprzętow i pieniądze; lecz zwłok nieszczęśliwego kupca, którego śmierć mieszkający tu oyciec i małżonka zostawiona w *Hamburgu* z dwoygiem dzieci opłakują, tudzież ciała pocztyliona, dotąd jeszcze nie można było znaleźć. Kilku dniami pierwiey, pocztmistrz w *Nidden* był świadkiem jak pocztylion wiozący pocztę listową, utonął, jadąc nad brzegiem; koń tylko z tłómoczkiem z li-

stami uratował się. Od 9 tygodni panują także w *Królewcu* deszcze z wiatrem, przez co już kilkakrotnie niższe części miasta zalane były.

WŁOCHY.

Rzym d 8 grudnia.

(z *Gazety Warszawskiey*).

Wiadomo, iż dawnieyszy pierwszy minister i polubieniec Baszy Egiptskiego, otrzymał od niego pozwolenie, aby mógł wysłać syna swego *Abrahama Caschiur* do *Rzymu* na naukę w *Collegium de propaganda fide*. Przed rokiem zaś Nuncyusz papiezki w *Alexandryi* doniosł, iż Basza oświadczył życzenie, aby Oyciec ś. mianował młodego *Abrahama Caschiur* Patryarchą w *Memphis*, i aby tenże mógł jak nayprędzey objąć tę dostoyność. Ze względu na wypływ jące ztąd korzyści dla religii katolickiey, Oyciec ś. na zgromadzeniu kardynałów postanowił nadać dostoyność biskupią młodemu *Caschiur* (lubo jeszcze niemającemu wieku przepisanego kanonami, bo dopiero zaczął rok 25 i mianować go Patryarchą w *Memfis*. Młody *Caschiur*, otrzymawszy oraz 30 000 szkudów na wydatki podróży od *Collegium de propaganda fide*, udał się do *Kairu*. Lecz jakiez pióro określi zadumienie Stolicy Apostolskiey po odebraney wiadomości, iż w *Kairze* nie tylko nie uznano nowego Patryarchy, lecz nawet teraznieyszy minister baszy (gdyż oyciec *Caschiura* dawnieyszy minister umarł) niepozwolił mu wysieść na ląd. Młody Patryarcha znayduje się teraz w porcie *Genui*, gdzie odbywa kwarantannę.

— *Dnia* 16. —

Onegday ogłoszono tu edykt kardynała *Zurla*, jeneralnego wikaryusza, obeymujący przepisy względem ubioru kobiet. Wyrażono w nim: „Jeszcze w roku 1683, Papież Innocenty XI, kazał wydać surowe postanowienie, przeciwko nieprzyzwoitym ubiorom kobiet, i tym, któreby tak nagannym zwyczajem zawiniły, zagroził exkomuniką. Z bolescią musiał teraz Oyciec ś. Leon XII postrzedz, iż niemało kobiet na ulicach i mieyscach publicznych, a nawet w kościele, wykracza ubiorem swoim przeciw przystoyności, i chociaż po odprawionych niedawno missyach i ćwiczeniach religiynych, i po oycowskiem przez Papieża napomnieniu, z powodu rozpoczynającego się świętego (Jubileuszowego) roku, spodziewać się należy zwrócenia na drogę cnoty i uczciwości, jednakże ze względu na ważność przedmiotu, widzi się Jego Świątobliwość zniewolonym, zakazać wszelkiego nieprzyzwoitego ubioru pod zagrożeniem karami pieniężnemi i cielesnemi, mianowicie tym kobietom, które na pierwsze spóyrzenie zdają się okryte, a jednak przez obcisłe suknie dają zgorszenie i obrażają przystoyność. Wkłada się obowiązek na rodziców, mężów i właścicieli domów, aby nad tém czuwali; zabrania się oraz wszystkim krawcom, szwaczkom i utrzymującym stroje, robić takowych sukień i przedawać. Zaleca się przełożonym kościołów, zakrystyanom i t. d. aby damy, chcące wchodzić do kościoła bez zasłony, lub w nieprzyzwoitym ubiorze, grzecznie wypraszali; upoważnia się ich oraz do wyprowadzenia gwałtem czyniących opór, w czém wyższa władza pomagać im będzie. Wzywa się nakoniec wszystkich proboszczów i xięży, aby wszelkiemi sposobami przez napomnienia i kazania powściągali takowe nadużycie, i karność chrześciańską w zupełney świetności przywracali." — W drugiem tegoż dnia wydaném postanowieniu, zakazano oberżystóm i t. d. przyymować nierządne i złą reputacyą mające osoby płci żeńskiey pod żadnym pretextem. Niemogą także mieć w pokojach gościnnych żadnych gorszących malowań i rycin, tudzież gry zakazaney w domu swoim.

HISZPANIA.

Madryt d. 16 grudnia.

(z *Korrespondenta Warszawskiego*)

P. *Campo-Sagrado* upraszał powtórnie Króla, aby go z Katalonii odwołano. Wyraził on, w przełożeniu swoiém.„ Katalonia jest spokoynieyszą, aniżeli się spodziewać można było; lecz opinia powszechna jest więcey za ustawami rewolucyynego rządu, niż za teraźnieyszym rzeczy porządkiem. Wszakże tak nazwani, *Negros*, zachowują się bardzo spokoynie.

Sławny doktor *Castello* dostał niespodzianie rozkaz oddalenia się z *Madrytu*.

Woysko francuzkie, które wyszło już z *Madrytu*, i dostało rozkaz zatrzymania się w Starey-Kasylii, stoi ponad *Ebro* i *Duero*, jenerał tą dywizyą dowodzący, mieć będzie główną kwaterę w *Vittoria*.

Anglik *Dawnie* jeneralny inspektor ochotników Królewskich i dowódca woyska w Andaluzyi, nie był w *Kadyxie* dobrze przyjętym. Z odezwy municypalności tamteyszey wyczytać można, że pomimo wezwania, ani jeden ochotnik nie stawił się pod chorągiew anglika. Widać, że duma hiszpanów, jest tym obrażona, ażeby służyć pod rozkazami cudzoziemca. Wyprawiony jenerał w odezwie jaką w *Kadyxie* wydał, chwaląc w ogólności Andaluzyanów, wymawia ostro, opieszałość i nieprzychylność, mieszkańcom miasta *Vejer* i *Medyna-Sedonia*. Podobnież mocne wyrzuty robi mieszkańcóm miasta *Arcos de la Frontera*, gdzie nie mógł zebrać jednego oddziału ochotników, chociaż bandy łotrów codziennie w okolicach snują się i pod same bramy miasta zbliżać się ośmielają.

Kolumbiyska korweta *Kongres*, ścigana przez hiszpański okręt wojenny *Azya*, wpadła pod *Huanco* na mieliznę i rozbiła się.

Donoszą z *Puerto-Rico*, że była tam straszliwa burza, przez 24 godzin trwająca, która zniszczyła zupełnie wioskę *Carborojo*, i przeszło 1170 domów w okolicach rozwaliła.

FRANCYA.

Paryż d. 25 grudnia.

(z *Gazety Warszawskiey*).

Gdy 23ci artykuł ustawy konstytucyyney przepisuje, aby pierwsze zgromadzenie prawodawcze, po wstąpieniu nowego Króla na tron, ustanowiło listę cywilną jego na cały ciąg rządu; zdaje się więc, iż okoliczność ta, będzie również jednym z pierwszych przedmiotów, które Izbom do naradzenia się podane zostaną. Teraźnieysze posiedzenia nie ukończą się zapewne w kwietniu, i podczas uroczystości koronacyi w maju, obrady zostaną odroczone. Izba Deputowanych składa się teraz z 430 członków.

Od czasu objęcia rządów teraźnieyszego Króla Francuzkiego, podano 30 000 prośb o wsparcie z kassy cywilney. Chociaż Monarcha wszystkie prośby łaskawie przyjął i sam je czytał, niepodobna mu jednak było przychylić się do wszystkich. Do wyznaczonych w rocznicę imienin swoich 200 pensyy przydał niedawno 300. Rodziny czterech braci *Chathelineau*, którzy w woynie wandeyskiey polegli, otrzymali 8,000 franków roczney pensyi. Na pomnik dla męczeńników w *Quiberon* przeznaczył Monarcha 10,000 franków, Małżonka *Delfina* dała 500 franków ubogim krewnym jenerała *Pichegru*.

Przybyła tu Pani *Canning*, małżonka ministra angielskiego spraw zagranicznych.

Minister domu królewskiego, który od 3 miesięcy dał wysłuchanie więcey niż 2,000 osób, ogłosił wezwanie, aby przez ciąg teraźnieyszego posiedzenia Izb nie odwiedzano go bez potrzeby.

Czytamy w dziennikach tuteyszych, iż kapitan pewnego okrętu angielskiego, który nie dawno zawinął do *Liverpool*, oświadczył, iż na Kanale pływa tyle towarów z rozbitych okrętów, że mógłby był niemi naładować swóy okręt, gdyby mu czas pozwolił.

Z powodu częstych deszczów urwał się d. 15 b. m. znaczny kawał tarasu, przy zamku Xięcia *Orleanu* w *Amboise* i 5 domów ziemia zasypała; przez co jeden starzec utracił życie z córką swoją, a dwóch innych ludzi zostało skaleczonych.

Złożono Rządowi ogólny rapport o stratach, które nadzwyczayna powódź zrządziła w gminach francuzkich nad *Renem*. Szkody są ogro-

mne; kilka tysięcy ludzi nie ma schronienia i odzieży, a nawet doznaje głodu. Przedsięwzięto środki dla prędkiego zaradzenia nędzy.

Dnia 19 b. m. Arcy-Biskup *Paryzki* poświęcił 11 kapłanów, 39 dyakonów, 17 subdyakonów, 63 minorystów, w ogóle 156 osób.

Jeden z tuteyszych dzienników wyraża, iż list kardynała *Somaglia*, względem urządzenia interessów duchownych na wyspie *Hayti* (*St. Domingo*), w którym prezydenta *Boyera* tytułuje naywyższym naczelnikiem (Chef supreme), może bydź uważany za pomyślny znak układów między Francyą a wspomnioną wyspą.

Administracya więzień oznaymiła urzędownie, iż z siedzących w 7miu tuteyszych więzieniach 11,032 więźniów, od 1 stycznia do 1 grudnia r. b. nie umarło jak 59, w więzieniach zaś *St. Denis* i *Villers-Cotterets*, w których osadzonemi są włóczęgi, żebracy i tym podobni, z 2,431 umarło 198. Przyczyna tey różnicy, nie jest inna, jak że w ostatnich więzieniach znaydują się starzy, rozpustni i chorowici ludzie. Liczba osadzonych w nowych więzieniach paryzkich wynosiła na początku teraźnieyszego roku 3,821, a na początku b. m. 3,526. W przeciągu tegoż czasu wypuszczonych zostało 9,672.

— *Dnia* 26. —

Z woyska naszego w Hiszpanii pozostanie 4osty półk piechoty linijowey *Figueras*, a 19sty w *Seo-Urgel*. Obie te twierdze są pod rozkazami jenerała porucznika *Rottenburg*, dowodzącego dywizyą we Wschodnich Pyrenach. *Barcellona*, *Hostalrich* i *Korunna* są pod rozkami jenerała porucznika *Briset*, dowodzącego dywizyą w Katalonii. Powrót wszystkich półków został wstrzymany do czasu nieograniczonego, wyjąwszy Mozelski półk huzarów i 10ty półk lekkiey piechoty, z których pierwszy uda się do *Lugdunu*, a drugi do *Awenionu*; półki 11sty i 12sty piechoty linijowey pozostaną w *Saragossie*.

— *Dnia* 28. —

Król Jmć mianował Pana *Ravez* Prezesem izby deputowanych.

Wczora dał Monarcha wysłuchanie Xiążęciu Sasko-Koburgskiemu *Leopoldowi*. Tegoż dnia Delfin zwiedził więzienie woyskowe *Montigni*.

Turcya.

Od granic tureckich dnia 14 grudnia.

(*z Gazety Warszawskiey.*)

Gazety włoskie umieściły następujący artykuł z *Ligowicy* pod d. 8 października, wyjęty z gazety greckiey *Telegraf*: „Od różnych ziomków naszych, którym się udało umknąć z obozu nieprzyjacielskiego, a zwłaszcza od dwóch młodzieńców, zabranych w niewolą podczas niespodziewanego wpadnienia jazdy nieprzyjacielskiey na dolinę *Vrachori*, dowiedzieliśmy się, jaką szkodę zrządzili Turcy przez ten wypadek w tameczney okolicy. Wszystkim męszczyznom, których tam zostali, a których było 30, poucinali głowy; wzięli zaś z sobą 25 kobiet i dzieci. Za powrótem jazdy do *Caravensera*, kazał *Omer* basza stracić 10 kobiet, ostrzydz im głowy i przyłączyć do głów męszczyzn, a potém na znak odniesionego zwycięztwa posłać do *Laryssy*. W *Attyce* rozeszło się zupełnie woysko nieprzyjacielskie; piechota wsiadła w zatoce *Volo* na statki i popłynie do *Stambułu*, a jazda udała się spiesznie do *Zeituni*, Jenerał grecki *Mitzos* zajął miasto *Petraschik* (*Neopatra*).„

Niderlandy.

Bruxella dnia 28 grudniu.

(*z Gazety Warszawskiey.*)

Xiążę Oranii przybył onegday z *Petersburga* do tuteyszey stolicy, a na wiosnę znowu tam wyjedzie po swoję małżonkę.

Druga Izba powszechnych stanów krajowych odroczyła obrady swoje do 4 stycznia, a przez ten czas kommissye zaymą się roztrząsaniem kilku projektów do prawa.

Anglia.

Londyn dnia 21 grudnia.

(*z Gazety Warszawskiey*):

Dnia 18 b. m. odprawiła się w *Windsor* rada gabinetowa, na którey postanowiono znowu odroczyć Parlament do d. 3 lutego. Tegoż dnia były u Króla Jmci pokoje w Windsor; przy tey okoliczności Lord *Erskine*, mianowany posłem naszym przy dworze Wirtembrskim, pożegnał Monarchę, a Vice-Hrabia *Strangford*, który powrócił ze *Stambułu*, został przedstawiony Królowi Jmci.

Zebrana dotąd w tuteyszey stolicy składka na wsparcie wygnańców włoskich i hiszpańskich wynosi 44,000 zł. pol.

W zeszłym tygodniu wyprawiono ztąd gońca gabinetowego do *Ankony*, zkąd listy swoje pośle przez innego gońca do *Korfu*, i tam zaczeka na jego powrót.

Gazeta *Times* twierdzi ciągle, iż Król Jmć Francuzki powoła Xiążęcia *Polignac* do ministeryum swego.

Jedna z tuteyszych gazet pisze, iż dwór rzymski wstrzymał do późnieyszego czasu żądanie, aby duchowieństwu we Francyi przywrócono dobra; teraz zaś utrzymywanie xiąg stanu cywilnego ma bydź oddane duchowieństwu.

Słychać, iż Rząd nasz przychylił się do żądania Kompanii Wschodnio-Indyyskiey, względem powiększenia woyska w Indyach, dokąd albo pośle 6 półków, albo będące tam półki powiększy jedną kompanią.

Czytamy w gazecie *Morning-Chronicle*, iż Pan *Canning* jest w wielkim kłopocie z powodu interessów południowo amerykańskich. Pan *Hallert*, jeneralny konsul Buenos-Ayreski w *Londynie* nie jest jeszcze uznany, gdy tym czasem Pan *Porish*, takiż konsul angielski w Buenos-Ayres, został tam nayokazaley przyjęty. Podobnież przyjęto półkownika *Hamilton* w *Bagota*, gdy tymczasem Pan *Hurtado* bawi w Anglii, jako prywatny człowiek. Taki sam przypadek zachodzi względem P. *Michilena*, posła mexykańskiego, kiedy wiele honorów okazano Panu *Herwey* w *Mexyku*.

— *Dnia* 23. —

Xiążę *Wellington* miał niedawno dwie długie narady z Hrabiami *Westmoreland* i *Bathurst*. Słychać o rozdwojeniu zdań ministrów naszych, względem interessow greckich i nadania swobód katolikom irlandzkim.

Gazety tuteysze umieszczają różne uwagi z powodu, iż dobrowolne z gabinetu oddalenie się Lorda *Sidmouth*, tak dawnego urzędnika, małe wrażenie uczyniło, i że P. *Canning* ma wielką przewagę.

Odebrane tu listy z Hiszpanii wyrażają, iż budowane w *Ferrolu* fregaty ukończą się w lutym lub marcu i z oddziałem woyska, złożonym blisko z 500 ludzi popłyną na Ocean. Woysko francuzkie zaczęło wychodzić z *Korunny*, lecz z powodu powstałych zgruchbw, natychmiast powróciło. Donoszą także, iż były naczelnik polityczny *Escario* dowodzi bandą konstytucyonistów w *Rioja*.

Składka, zbierana przez tuteyszego bankiera *Goldchsmidt* dla niemców, których powodź do nędzy przywiodła, wynosi przeszło 80 000 zł. pol. w *Manchester* zebrano już tym celem 52,800 zł. pol.

Rząd wyspy *Hayti* (*St. Domingo*) ma zaciągnąć w *Londynie* pożyczkę w ilości 86 milionów franków, dla wynagrodzenia francuzom, którzy posiadali tam plantacye.

Pozwolono drukować, Z polecenia JW. Wojennego Litewskiego Gubernatora
Andrzey Bucharski Rzeczywisty Radca Stanu i Kawaler.

w Drukarni Redakcyi.

DODATEK DO GAZETY KURYERA LITEWSKIEGO N. 2.

Wilno dnia 5 stycznia v. s. 1824 Roku.

ОБЪЯВЛЕНІЕ.

1 Императорскаго Воспитательнаго дома отъ С. Петербургскаго Опекунскаго Совѣта симъ объявляется, что въ ономъ продается за неплатежъ процентовъ заложенное недвижимое имѣніе Витебскаго Помѣщика Викентія Хржановскаго, состоящее Витебской Губерніи Невельскаго Повѣта при Сельцѣ Мацковѣ 4, въ деревнѣ Починкахъ 18 и того мужеска пола двадцать двѣ души со всею принадлежащею къ онымъ землею и всякимъ на ней строеніемъ; для чего и назначаются торги будущаго 1825 года апреля мѣсяца: первый 7го, вторый 9го и третій 14 числъ; желающіе оное имѣніе купить благоволятъ являться въ Опекунской Совѣтъ означенныхъ числъ въ присудственное время гдѣ могутъ видеть опись имѣнію и условія.

За Экспедитора Петръ Мещерскій.

Ogłoszenie.

1. Od Rady Opiekuńskiey Sankt Petersburskiey CESARSKIEGO Domu wychowania ogłasza się: iż w niey przedaje się za nieopłacenie procentow, oddany na ewikcyą nieruchomy majątek Obywatela Witebskiego Wincentego Chrżanowskiego, położony w Gubernii Witebskiey powiecie Newelskim, składający się z przysiołka Mackowa dusz 4, ze wsi Poczynkach 18, w ogóle dusz płci męzkiey 22, ze wszelką należącą do niego ziemią i wszelkiem na niey zabudowaniem, na co naznaczają się targi następującego 1825 roku w miesiącu aprylu: pierwszy dnia 7, drugi 9, a trzeci 14. Życzący kupić pomieniony majątek, zechcą przybydź do Rady Opiekuńskiey w dniach oznaczonych wczasie posiedzenia, gdzie mogą widzieć inwentarz majątku i warunki.

Za Expedytora Piotr Meszczerski.

1 Императорскаго Воспитательнаго дома отъ С. Петербургскаго Опекунскаго Совѣта симъ объявляется, что въ ономъ продается за неплатежъ процентовъ заложенное недвижимое имѣніе Себежскаго Повѣта помѣщика Ивана Игнатовича Потриковскаго, состоящее Витебской Губерніи Себежскаго Повѣта при имѣніи Корасне дворовыхъ 11, въ деревняхъ Дубровнѣ 8, Поддубнѣ 18, Хамелище 24, Лугинкѣ 22, Обители 7, Пыжовѣ 17, Поддаче 18, Мельницѣ 12 и того сто тридцать семъ душъ мужеска пола съ принадлежащею землею и на ней всякимъ строеніемъ; для чего и назначаются торги будущаго 1825 года апреля мѣсяца: первый 7го, вторый 9го и третій 14 числъ; желающіе оное имѣніе купить благоволятъ являтся въ Опекунскій Совѣтъ означенныхъ числъ въ присудственное время, гдѣ могутъ видѣть опись и условія.

За Экспедитора Петръ Мещерскій.

1. Od Rady Opiekuńskiey Sankt-Petersburskiey CESARSKIEGO Domu Wychowania ogłasza się, iż w niey przedaje się za nieopłacenie procentow, oddany na ewikcyą nieruchomy majątek, Obywatela powiatu siebieżskiego, Jana Ignacego syna Potrykowskiego, położony w Gubernii Witebskiey, powiecie Siebieżskim, przy majątku Koraśnie dwornych dusz 11, we wsiach: Dubrownie 8, Poddubniu 18, Chamieliszczu 24, Ługinku 22, Obiteli 7, Pyżowiu 17, Poddacze 18, Mielnice 12, w ogóle 137 dusz płci męzkiey, z należącą ziemią i na niey wszelkim zabudowaniem; na co naznaczają się targi następującego 1825 roku, miesiąca kwietnia, w dniach 1szy, 7, 2gi 9, a trzeci 14; życzący kupić pomieniony majątek, zechcą przybydź do Rady Opiekuńskiey w dniach oznaczonych w czasie posiedzenia, gdzie mogą widzieć inwentarze i warunki.

Za Expedytora Piotr Meszczerski.

1. Administracya Dowódzcy Wileńskiego Arsenału ogłasza: iż, chociaż dom, do tegoż Arsenału należący w mieście Wilnie, na Sawicz ulicy położony, przeznaczony był na przedaż, lecz że zdarzyła się jego potrzeba, stosownie do rozkazu Departamentu Artylleryyskiego, danego do Arsenału Wileńskiego, pod dniem 21 zeszłego decembra z N. 11,554, wstrzymuje się przedaż jego na czas poźnieyszy, aż kiedy zupełnie stanie się niepotrzebnym, i powtórnie się przeznaczy na przedaż przez pomieniony Departament.

1. Ponieważ tuteyszy dom handlowy G. i D. *Zimmermann* w interessie układow z uczestnikami wyż rzeczonego domu handlowego między sobą i z tymi, z którymi on zostawał w stosunkach handlowych, prosił Szlachetney Rady Cesarskiego miasta *Rygi* o *proclama ad convocandos creditores* rzeczonego domu handlowego, do którey to prośby przychylono się, i żałujący zostali odesłani do Szlachetnego Sądu Woytowskiego; przeto wzywają się przez tenże Sąd Woytowski wszyscy i każdy z tych, którzyby do domu handlowego G. i D. *Zimmermann*, z jakiegobądź powodu wynikłe pretensye i należności mieć sądzili, ażeby z prawnemi dowodami jawili się w przeciągu 6ciu miesięcy od daty, naypoźniey do 18 kwietnia roku przyszłego do Sądu Woytowskiego *sub poena praeclusi et perpetui silentii*; a w przypadku jeśliby stawienie się miało nastąpić przez plenipotentów, wtedy ci w biegu tego ogłoszenia powinni złożyć prawne swe pełnomocnictwa do akt, w przeciwnem zdarzeniu stawanie będzie uważane na niebyłe. Publicatum w *Rydze* dnia 18 października r 1824.

E. J. Heidner.

Jud. P. Imp. Civ. Rig. p. t. S.

1. Sąd Exdywizorski za Remissą Litewsko-Wileńskiego Głównego Sądu 2go Depertamentu na iednoczasowe usatysfakcyonowanie wszystkich kredytorów i pretensorow JW. Tadeusza Bystrama Podkomorzego, ustanowiony w Maiątku Gutminianach w powiecie upitskim exystuiący; postanowił Dekret swóy oczewisty w dniu 29 xbra roku teraz idącego ogłosić. Żeby więc interessowane wtem dziele strony na pomieniony termin dla oświadczenia swych względnie dekretu zamiarow iawiły się zawiadamia. Dat. roku 1824 mca xbra 18 dnia.

Antoni Kociełł Sędzia Ziemski Ptu Zawileyskiego Exdywizor prezyduiący.

Anioł Kniaź Żagiell pisarz Ziem. ptu Wiłkomierskiego Exdywizor.

Adam Wądołowski Sędzia Ziemski powiatu Kowieńskiego Exdywizor.

Michał Grądzki Ziemski ptu wiłkom. i Exdywizorski Regent.

Od Mińskiey Skarbowey Izby ogłasza się; iż niżey wyrażone skarbowe majątki i czynszowe artykuły wypuszczają się od d. 12 apryla następującego 1825 roku, na oznaczony naprzeciw każdego czas, w arendowną dzierżawę, a zatém życzący wziąć w arendę, zechcą przybyć do tey Izby, z dostatecznemi w proporcyi dwóletniego dochodu ewikcyami, do targow na terminy: 1szy 9, 2gi 10, a 3ci ostateczny d. 13 marca 1825 roku. Majątki zaś te są następujące:

Nazwiska majątkow.	w nich folwarkow.	Podług ostatniey rewizyi.			Rocznego podług inwentarzow płacącego się dochodu i naddanych tak przy poprzednich jako i przy ostatnich targach.				Na wiele lat?
		Dymow	Dusz męz.	Dusz żeń.	Srebrem Rubli	Srebrem Kop.	Assygn. Rubli	Assygn. Kop.	
W powiatach.									
Wileyskim.									
W miasteczku Markowie pustoszy ziemi uprawney 6 włok 15 morgow i sianożęci 2 włoki 5 morgow 150 prętow	—	—	—	—	97	65	—	—	Na dwanaście lat.
Starostwo Bytkowskie uprawney 105, sianożęci 7 dziesięcin z sążniami .	—	—	—	—	68	—	—	—	
Dziśnienskim.									
Część starostwa Sutorowickiego . .	—	2	5	6	62	40	—	—	
Część starostwa Bernatowskiego: uprawney 206, sianożęci 21 dziesięcin z sążniami	—	—	—	—	71	20	—	—	
Starostwa Brasławskiego folwark Marjanow	1	10	21	31	989	6¾	—	—	
Borysowskim.									
Starostwo Swiridowskie	1	25	76	82	427	60	—	—	
— — Hibayłowskie	1	46	106	116	601	42½	—	—	
Bobruyskim.									
Woytowstwo Załuskie	1	95	259	249	1437	5½	919 a nadda 180	98½ no 1½	
Starostwo Grajewszczyzna, uprawney 19, sianożęci 1 dziesięcina z sążniami	—	—	—	—	12 a nadda 2	96 no 4	—	—	
Pińskim.									
Starostwo Saczkowickie	—	6	13	15	69 a nadda 76	— no —	—	—	
Starostwo Suszyckie, uprawney 59, sianożęci 4 dziesięciny z sążniami .	—	—	—	—	46 a nadda 3	20 no 30	—	—	
Czerniachowskie, uprawney 16 dziesięcin z sążniami	—	—	—	—	14 a nadda 2	25 no 75	—	—	

Sowietnik Teodor Aflard
Sekretarz Michał Iwanow.
Stoła naczalnik Hołyniewicz.

---

1. W dzień Nowego Roku zginęła młoda suczka z rodzaju Tryksów, kasztanowata, z krótko uciętemi uszami i ogonem; ktokolwiekby dostawił oną do kamienicy Szwarca na Zamkowey ulicy, lub też okazał mieysce, gdzie się znayduje, pięć rubli srebrem nadgrody odbierze.

---

2 *Z majątku Szereykiszek w Ptcie Wileń. położonego dziedzictwa Xcia Józefa Giedroycia Szam. b Dwor. Pol., w roku idacym w miesiącu Zbrze zbiegł poddany na imie Michał syn Bartłomieja Baśko, którego przymioty następne: urody średniey, twarzy okrągłey, nosa małego spłaszczonego, włosow światłych rzadkich, w nos mówi, głuchy, wieku lat 25. Lat zaś dwie wprzódy, zbiegł także poddany, Jakób Jerzego syn Smuyko, oczu i włosow ciemnych, nosa małego w górę zadartego, urody małey, pochyło nieco chodzi, po polsku mówi czysto, wieku lat 21, ktoby z takowych ludzi miał którego w swym majątku, raczy odesłać onego na mieysce zkąd zbiegł, lub do Powiatowey Wileń. Policyi, wrazie zaś przeciwnym dziedzic onych, przymuszonym będzie, za wyśledzeniem dopominać się w właściwem mieyscu, o kary na przechowujących prawami przepisane, i w tym celu mnieysze przez awizacyą w Kuryerze Lit. czyni się ostrzeżenie.*

Józef Xiąże Giedroyć.

DODATEK DRUGI DO GAZETY KURYERA LITEWSKIEGO N. 4.

Wilno dnia 9 stycznia v. s. 1825 roku

Pozew. (z poprawą omyłek).

2. Wedle Ukazu JEGO IMPERATORSKIEY MOSCI Samowładnącego Całą Rossyą etc. etc. etc.

UUr. Ignacemu Marszałkowi Wileń. i Michałowi Balinskim sukcessorom zeszłego Ignacego Balinskiego Prez. Wrem. Depar., Ignacemu Kamerjunkr. J. I. M. Michałowi i Romanowi Lachnickim sukcessorom Dyzmasa Lachnickiego Radcy Stanu, Janowi Rossochackiemu Prez. Sądu Głów. Wrem. Depar., Helennie siostrze Prosperowi Floryanowi, Alexandrowi, Antoniemu, Felixowi synowcom Jazdowskim sukcessorom Urbana Jazdowskiego Prez. Z. Wileń., Adamowi Hrabi Chreptowiczowi Sędz. Kom. Eduk. Wileń., Ludwikowi Dombrowskiemu Podkom. Trockiemu, Aurelianowi Dmóchowskiemu b. Sędz. Granicz. Guber. Wileń., Szymonowi Malewskiemu Rektor. Uniw. Wileń. i Kaw., Adamowi Daukszy Prez. Grodz. Wileń., Józefowi Naborowskiemu Pisarz. Grodz. Wileń., Wincencie matce, Edwardowi synowi, Julii w zamęzciu Sawickiey córce Kukielom z dokładem opieki, Dominikowi Rewkowskiemu Pisarz. Magistr. M. G. Wil., Ignacemu Wańkowiczowi v. Marszałk. Oszm. i Kawalerowi, Jakóbowi Towiańskiemu b. Pisarz. Z. Wileń., Tomaszowi Wileyce b. Prez. Z. Wileń., Janowi Giecewiczowi Kapitan. woysk Pol., Michałowi Zabłockiemu, Janowi Krukowskiemu Regent., Piotrowi Zienkowiczowi Chor. Ptu Oszmiań., Walentemu Jankowskiemu b. Sędz. Gran. Osz., Łukaszowi Kuleszy, Tadeuszowi Dombrowskiemu Rotm., Janowi Bobrowskiemu, Maciejowi Usiłowiczowi Komor. Zawil., Elżbiecie Sierakinowey Major. Woysk Ross., Adamowi Szybakowskiemu Porucz. W. Pols., Józefowi i Ewie Moskiewiczom, Józefowi Giecowi B. M. G. W., Mateuszowi Bańkowskiemu, XX. Dominikanom Wileń. ś. Ducha, Samuelowi Wehnerowi, Antoniemu Sędziemu Gran. Oszmiań., i Jakóbowi Rewkowskim, Kazimierzowi i Maryi z Rewkowskich Szalewiczom Chorążym Ptu Lidzkiego, Alfonsowi i Zuzannie Wituńskim Prezydent. Grodz. Oszmiań. sukcessorom Anny Rewkowskiey i stopień Xięcia Antoniego Giedroycia Prałata Katedr. Wileń., i dalszych z nabycia prezentującym, Tekli Dowgirdowey, Szymonowi Steckiewiczowi, Floryanowi Kwincie Podkom. Brasł. sukcessorowi Felixa Kwinty Deputata, Janowi Kniażewiczowi Adwokatowi, Stefanowi Rewkowskiemu Straż. Wiłkom., Justynowi Byszyńskiemu, Star. Zelmanowi Hirszowiczowi i Rochli Notkównie Sakierom, oraz Berce Łappie Leybie Portuchowi, Hercowi Hirszowiczowi Isersonowi, Markusowi Klaczkowi, Zelikowi Jochelowiczowi, Noselowi Mowszowiczowi, i Zelmanowi Owsiejowiczowi Preńskiemu, już to jako pretensye ścielącym, już to do wykrycia podstępow żyda Judela Gruszki pozwanym, niemniey Bogusławowi Peżarskiemu Adw. Sądu Głów. i Karolowi Gosztowtowi do przyświadczenia powodowanym; a zaś Stanisławowi Hrabi Judyckiemu Jenerałowi b. W. Pols., Tadeuszowi Woynickiemu Kom. Xtwa Zmudz., Zygmuntowi Grunerowi sukcessorowi Karola Grunera, Alexandrowi Podbereskiemu, Szymonowi Kryszkiewiczowi, Józefowi b. Sędz. Grodz. Wileń., Gasperowi Deputatowi wyw. Trockiemu i Bernardynowi braciom Koziełłom, Kazimierzowi Strawińskiemu Marszał. Troc., i Star. Mejerowi Kadysowiczowi Bayrakowi, Aronowi Notelowiczowi Benginsowi, Piotrowi Korzeniewskiemu, Berkowi Rytowtowi, Merce Karpelowiczowey Klaczkowey, Beniaminowi bratu Erywie i Esterze siostrom Heselowiczom sukcessorom Hesela Jankielowicza, Wolfowi Leybowiczowi Liwszycowi, Moyżeszowi Jankielowiczowi, Dwerze matce, Szmuyle synowi Klaczkom, Ickowi Sobolowi, Ickowi Tauberowi Tadeuszowi Winnickiemu, Lewinowi Kenigzbergowi, Szai Abramowiczowi, Cypkinowi zawiniającym, tudzież Newtelowi Gruszce oycu, i Judelowi Neftelowiczowi Gruszce synowi, również jako debitorom, a razem rozmaitych facyend na krzywdę Rewkowskiego poczynionych sprawcom, w ostatku Ickowi Abramowiczowi, Assowi i Leybie Mejerowiczowi Kroswinowi, tychże facyend Judela Gruszki wspólnikom, oraz Berkowi Trockiemu Pozew edyktalny przed Sąd Ziem. Wileń. i Exdywizorski na kadencyą teraźnieyszą i następną z powództwa Ur. Franciszka Rewkowskiego b. Deput. Wyw. Osz. wynosi się oto, iż Zyd Judel Gruszko, w uczestnictwie i zmowie podobnych sobie towarzyszów, zyskawszy obłudą ufność nieszczęśliwą żałującego dopełnił podeyścia liczne, pochwytał za rewersami na imiona wielu osob obligi bezwalutne, pozdobywał przelewy kart żałującemu służących, pobrał kaucye i tranzakta dalsze na podrady Skarbowe, oraz blankieta, wśród czego przez frymarki i oszukaństwa skrycie i ciągle dokonywane, pozbawił Rewkowskiego summ znacznych, wprowadził go w długi przez siebie potworzone, ściągnął na niewinnego odpowiedzi niesłuszne, i prześladowania ciężkie obywateli i Skarbu, nakoniec przywiodł do smutney ostateczności oświadczenia taxy i exdywizyi świetnego niegdyś majątku, która gdy po wielu od roku 1819 czynionych odkładach, oczewiście już teraz się sądzi, i od kilku tygodni na Replikach w kontynuacyi zostaje, żałcy zatém, przy odwołaniu się do żałob uprzednich w roku 1819 w miesiącu 8brze i 9brze powynaszanych, do dekretow akcessoryynych różnoczasowie nastałych, do awizacyi Urzędowych w Kuryerze Lit. pomieszczonych, do produktow odbytych, i do wyroku dyllacyynego w dniu 27 9bra przeszłego 1824 roku ogłoszonego pozywa: 1mo obżałowanych Kuleszę, Tadeusza Dombrowskiego, Sierakinowa Moskiewiczow, Gieca, Bankowskiego XX. Dominikanow Wileńskich, Wehnera, Dowgirdowę, Stefana Rewkowskiego, Steckiewicza, Antoniego i Jakóba Rewkowskich, Szalewiczow, Wituńskich, i Star. Berkę Łapę obyw. Wileńskiego do przyjęcia satysfakcyi obżalnym winney, 2re Balińskich, Rosochackiego, Jazdowskich, Chreptowicza, Dmóchowskiego, Malewskiego, Krukowskiego, Zienkowicza, Jankowskiego, Usiłowicza, oraz Star. Zelika Jochelowicza, Nosela Mowszowicza, Zelmana Owsiejowicza, i dalszych za inskrypcyami przez Gruszka bez pieniędzy zdradliwie wziętemi'

i niewolnie porozdawanemi stosunki napastne ścielących, o pokasowanie wszystkich inskrypcyi tychże, i o uwolnienie od onych massy. 3) Towiańskiego, Wiłeykę, Giecewicza i Zabłockiego o extradycyą trzech obligow v. Marszałka Wańkowicza obóy-ugu Rewkowskim wspólnie na rub. sr. 3,000 służących, przez Gruszkę za rewersami podstępnie zdobytych, i pofrymarczonych, a razem o włączenie do massy wydziałow w konkursie Wańkowiczowskim obżałnym danych, lub też o wskazanie z procentem summ rzeczonemi dokumentami objętych. 4) Podkomorzego Dombrowskiego, Kwinte, Woynickiego, i Grunera o wykrycie obrótu kart obżałnym Rewkowskim służących, a przez Staroz. Gruszke w rzędzie innych podobnież chytrze zachwyconych, jakowe jeżeli jeszcze nieuspokojone bydź się wyświecą, o sądzenie również za niemi summ i procentow należnych, 5) Lachnickich, Wolka i Destrunga o uchylenie stosunkow wszelkich z kaucyi za Gruszką i Czarnockim przez nich Skarbowi daney źródło swe biorących i odesłanie ich całkowicie do funduszu dłużnikow, to jest Gruszki, i Czarnockiego, Fiszela i dalszych. 6) Byszyńskiego o skasowanie inskrypcyi także bez pieniędzy przez zeszłego Notke Azikowicza zdobytey, i niewolnie obżał. wruczoney, 7) Kukielow i Sawickich o ustronienie za dokumentem Ruszczyca przez Dominika Rewkowskiego tedy ich opiekuna żałmu przekazanym, stosunkow nielegalnych, i odesłanie ich prosto do funduszow Dominika Rewkowskiego, w razie zaś jakieykolwiek ztąd żałgo straty, o przeznaczenie we wszystkim na tymże Dominiku Rewkowskim repetycyi jednoczasowey. 8) Staroz. Markusa Klaczkę o skasowanie poszukiwań napastnych z roku 1812 czynionych, arędą zaś mieszkań dawno pokwietowanych: 9) Leybę Porlucha o odwrócenie pretensyi jego od massy do majątku Bengisa jako debitora: 10) Wolfa Liwszyca, Moyżesza Jankielowicza i Leybę Mejerowicza o wynadgrodzenie strat za kartami przez obżał. na Judyckim przekazanemi, a w konkursie tegoż unikczemnionemi, znacznie poniesionych: 11) Star. Herca Jsersona, Merke Korpelowiczowę, Bayraka, i Strawińskiego Marszałka o kalkulacyą i weryfikacyą z dzierżawy domu, tudzież o powrót dochodow wybranych, i bonifikatę szkod poczynionych, 12) Judyckiego, Koziełow, Podbereskiego, Winnickiego, Korzeniewskiego, Berke Rytowta, i Strutyńskiego fundusz mającego Berki, oraz Star. Arona Benginsa, Sobola, Leytesa, Taubera, Berki Trockiego, o przyznanie do massy summ od nich jako to: od Grafa Judyckiego za asekuracyą 1819 junii 24, od Kryszkiewicza czer. zł. 30, bez karty od lat kilkunastu zaległemi procentami, a od dalszych za dekretami, obligami i dokumentami innemi należnych. 13) Staroz. Heselowiczow o kalkulacyą i powrót intrat między rokiem 1810, i 1814 w czasie zawiadywania kamienicą przez zeszłego Hesela do rąk jego weszłych, niemniey o extradycyą dwóch zegarków 1811 i 1813 roku do reperacyi wziętych, lub o sądzenie z procentem cz. zł 65, wartość ich wynoszących: 4) Star. Zelmana i Rochle Sakierow tudzież dalszych sucessorow Notki o wskazanie rub. sr. 252 za pszenicę i rub. srebr. 30 w gotowiznie przez Notkę zawinionych. 15) Lewina Kenigzberga o oddanie sześciu sztuk płótna tkackiego pod rokiem 1816 wziętych czyli wedle umowy rub. sr. 60 i procentow zaległych: 16) Dworę i Szmuyłę Klaczkow o wyświecenie pod juramentem summowych i innych funduszow Gruszki pod imieniem Herca Isersona, lub też czyimkolwiek u nich zlokowanych. 17) Gosztowta i Peżarskiego o wyjaśnienie okoliczności wszystkich do podradu i dokumentu titulo kompanicznego pod jakimkolwiek względem ściągać się mogących, im zaś wiadomych, 18) Star. Szaje Cypkina i Judela Gruszkę o zobowiązanie do odpowiedzi za wszelkie remanenta Skarbu, i o zabezpieczenie samychże osob: 19) Tegoż Judela Gruszkę i wspólnikow facyend jego o pokasowanie stosunkow napastnych, o wynadgrodzenie strat nader licznych i wielkich przez pochwytanie i frymarki skryptow, przez ukrycie skarbowych dochodow, i przez dalsze różne podeyścia żałmu zrządzonych, o wskazanie tych na ogólnym funduszu i osobie żydow, o rozciągnieniu kar za zdrady i oszukaństwa prawem przepisanych, o wzięcie ich pod nayściśleyszą straż policyyną, i osadzeniu w mieyscu wielkości przestępstw tylu odpowiednim: 20) Nakoniec o śledzenie koleją właściwą waluty obligow i tranzaktow wszelkich, przez oszukania żydowskie zdobytych, a przez manifesta, Pozwy i Głosy żał. pomówionych, o uznaniu Rewkowskiemu bliższości do dowodu i odwodu, o sądzenie przysiąg na wierności komportacyi papierow, o zapisanie amissyi na niejawiących się stronach, o zaskutecznienie reguł Remissy Departamentu, i o spełnienie prośb wszystkich żałobami uprzedniemi, tudzież produktem objętych.

Roku 1825 mca januaryi 2 dnia Woźny świadczę, iż tego Edyktalnego Pozwu kopią zgodną z autentykiem z powództwa Ur. Franciszka Rewkowskiego b. Deputata Wywod. Oszmiań. po pretensorow i debitorow jego przed Sąd Ziem. Wileński Exdywiz. massy tegoż Rewkowskiego teraz sądzący się do gazety Kuryera Lit. podałem i o czasie rozprawy uwiadomiłem.

Józef Pleskaczewski Woźny Ptu Wileń.

Roku 1825 mca januaryi 3 d. Przed aktami Grodz. Ptu Wileń. stawając osobiście Woźny w górze wyrażony takową relacyą podanego Pozwu urzędownie zeznał.

Przyjąłem Regent Onufry Horodeński.

Roku 1825 januaryi 4 d. Takowy Pozew wyniesiony z instancyi W. Rewkowskiego po kredytorów i debitorów Redakcya Kur. Lit. do gazet umieścić może. Swiądczę Sędzia Grodz. Wileński Antoni Pomarnacki.

---

3. Administracya Dowódzcy Wileńskiego Arsenału ogłasza: iż, chociaż dom, do tegoż Arsenału należący w mieście Wilnie, na Sawicz ulicy położony, przeznaczony był na przedaż, lecz że zdarzyła się jego potrzeba, stosownie do rozkazu Departamentu Artylleryyskiego, danego do Arsenału Wileńskiego, pod dniem 21 zeszłego decembra z N. 11,554, wstrzymuje się przedaż jego na czas poźnieyszy, aż kiedy zupełnie stanie się niepotrzebnym, i powtórnie się przeznaczy na przedaż przez pomieniony Departament.

---

3. Ponieważ tuteyszy dom handlowy G. i D. *Zimmermann* w interessie układow z uczestnikami wyż rzeczonego domu handlowego między sobą i z tymi, z którymi on zostawał w stosunkach handlowych, prosił Szlachetney Rady Cesarskiego miasta *Rygi* o *proclama ad convocandos creditores* rzeczonego domu handlowego, do którey to prośby przychylono się, i żałujący zostali odesłani do Szlachetnego Sądu Woytowskiego; przeto wzywają się przez tenże Sąd Woytowski wszyscy i każdy z tych, którzyby do domu handlowego G. i D. *Zimmermann*, z jakiegobądź powodu wynikłe pretensye i należności mieć sądzili, ażeby z prawnemi dowodami jawili się w przeciągu 6ciu miesięcy od daty, naypoźniey do 18 kwietnia roku przyszłego do Sądu Woytowskiego *sub poena praeclusi et perpetui silentii*; a w przypadku jeśliby stawienie się miało nastąpić przez plenipotentów, wtedy ci w biegu tego ogłoszenia powinni złożyć prawne swe pełnomocnictwa do akt, w przeciwnem zdarzeniu stawanie będzie uważane na niebyłe. Publicatum w *Rydze* dnia 18 października r 1824.

E. J. Heidner.

Jud. P. Imp. Civ. Rig. p. t.